

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—1 Ostro borbo proti sedanji upravi jugoslovskega učiteljskega združenja, katero vodi znani Ivan Dimnik, vodi se naprej velika večina učiteljev iz Belgrada, Pančeva in Zemuna. Ti učitelji imajo v svojem okolju veliko večino, pa jim kljub temu glavna uprava ne pusti dihati, saj je razveljavila vse volitve v krajevna društva, v katera so bili izvoljeni opozicijski kandidati. Ti so se potem na glavnem zborovanju v Zagrebu pritožili, pa so jim razveljavili glasove. Pozneje je glavna uprava JUU ponovno razveljavila občne zbornice belgrajske sekcije, kajti tudi tam so zmagali z velikansko večino opozicionalci. Pred dvema dnevi so imeli spet volitve v krajevna društva v Belgradu, Pančevu in Zemunu ter so novi opozicijski odbori dobili 457 glasov, Dimniku zvesti pa le 268. Tako bodo opozicionalci zastopani na prihodnjem glavnem občnem zboru s 16 delegati, Dimnikovi pa s 5. Kakor vidimo, se zna Dimnikova uprava z vsemi sredstvi otepati opozicije in se poslužuje pri tem sredstev, kakor se jih je bil naučil predsednik Dimnik pri svojih političnih prijateljih iz JNS. — (»Slovenski dom«, 27. oktobra.)

—1 Dom za učiteljske mlade je naslov članka v »Oraču« št. 11., iz katerega navajamo sledeče citate: Voda eno je gotovo: naj bodo postavle, uredbe in knjige v ljudski šoli še tako dobro prirojene za uspešno rast slovenskega duha — zastoj bo vse, če ne bo nosil v sebi tega duha učitelj. Vsi predpisi in vsa ljudska volja je bob ob steno, če učitelj v mladih srcih — morda skrivaj — mori, kar bi moral negovati. Učitelj je tisti, ki daje postavljati in narodni volji meso in kri. — V naši ljudski šoli se morajo otroci — povsod, ne samo na kmetih — vzgajati v versko močne ljudi. — Ves pouk mora biti z versko mislijo prevašen. Zato mora biti učitelj sam veren človek iz notranjega prepričanja, ne po zunanji podobi.

—1 Narodno - obrambno delo prekmurskega učiteljstva je naslov članka v »Večerniku« od 28. okt., iz katerega posnemamo sledeči odstavek:

Posebno pozornost posveča učiteljstvo pobijanju tuje propagande. V tem pogledu bo sistematično zbiralo podatke o metodah protinarodnega dela in iskalo vzroke, ki to delo omogočajo. Sklenilo se je, da bodo učitelji zbrali do prihodnjega zborovanja ves potreben material in izdelali predloge za pobijanje tuje propagande. To delo učiteljstva bi morali podpreti vsi, ki hočemo, da bo naše ljudstvo narodno zavedno in da se ne bo dalo begati kakim tujim agitatorjem. Z učiteljstvom bi morala sodelovati tudi vsa druga nacionalna in prosvetna društva in akademska mladina. V polni meri bi pa morali podpreti to delo merodajni činitelji, ki bi z upeševanjem in izboljšanjem težkih stanovskih prilik učiteljstvu omogočili, da bi postalo prvovrstno narodno - obrambno činiteljstvo posebno v ogroženih obmejnih krajih. Učiteljstvo v soboškem okraju, združeno v svoji stanovski organizaciji, si to v polni meri prizadeva. Pokazalo je, da so minuli časi, ko je bilo Prekmurje kazenska kolonija z zlovoljnim uradništvom, ki je samo čakalo, kdaj ga bodo spet prestrelili nazaj čez Muro, in da bo končno prekmursko ljudstvo od svojega uradništva lahko mnogo dobilo. Zavedno učiteljstvo je v tem pogledu gotovo med vsem uradništvom na prvem mestu.

—1 Prvega je, članek, ki je pod tem naslovom izšel v »Učiteljskem tovarišu«, ponatiskuje v celoti »Naš glas« št. 21.

—1 V Ameriki primanjkuje denarja za šole. V mestu Daytonu, v državi Ohio, so morali vse šole zapreti za nedoločeno čas. Zmanjkalo je namreč denarja za učiteljstvo, učila in vzdrževanje šol. Prizadetih je 34.000 otrok. (»Jutro«, 1. okt.)

Stanovska organizacija JUU

— JUU — SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH bo imelo svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 12. nov. 1938., ob 9. uri pri Sv. Lenartu v Slov. goricah z naslednjim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo, 2. Poročila o skupščinah, 3. Poročila upravnega odbora, 4. Poročila nadzorstva, 5. Splošni deli odbora, 6. Proračun za l. 1938./39., 7. Slučajnosti. — Tovariše(ice) novice vabi društvo, da prijavijo svoj pristop v stanovsko organizacijo. Tov. upravitelj se naproša, da pred občnim zborom sporoči imena na šoli nameščenega učiteljstva s podatki glede članstva. — K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LENDAVA. Na zborovanju 12. novembra t. l. bo predaval namesto odsotnega dr. Korbarja tovariš Rudolf Wölle iz Benice o temi »Slovenski ornament«.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V ZUZEMBERKU bo imelo redni občni zbor dne 12. novembra 1938., ob 10. uri dop. v šoli v Zuzemberku. Dnevni red: 1. Otvoritev, 2. Pogledi v naše delo, tov. Mervar France, 3. Principi šolskega dela v osnovnem razredu; tov. Leder Mirko, 4. Poročila društvenih funkcionarjev, 5. Smernice za delo v tekočem poslovnem letu, 6. Proračun, 7. Slučajnosti. — Privedite gotovo vsi! — Tovariše(ice), ki ste v zadnjem času prišli v službo v naše kraje, vabimo še posebej! — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V KRAJNJU zboruje v soboto, dne 12. novembra, ob pol 9. uri v prostorih Narodnega doma v Kranju. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo, 2. Klavora Adolf; referat: Ivan Cankar (ob dvajsetletnici njegove smrti), 3. Tajniško poročilo, 4. Poročila o banovinski skupščini (Rant Franc), 5. Poročila o državni skupščini (Kus Viljem), 6. Blagajniško poročilo, 7. Predlogi in razgovori. — V letošnjem letu se je priselilo v naš srez mnogo novih tovarišev, ki jih vljudno vabimo v naše vrste k sodelovanju. Naj ne bo v našem srezu učitelja, ki ne bi bil član naše velike stanovske organizacije! Pa še nekaj, to pa tiho na uho: Zaostankarji, poravnajte članarino! Ker bo naše prvo zborovanje obenem tudi letna skupščina, prosimo članstvo, da se vabilu polnoštevilno odzove in pride v našo gorenjsko metropolo. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO BREŽICE bo imelo svoj redni letni občni zbor v soboto, 12. novembra 1938., ob 9. uri v prostorih ljudske šole na Senovem z običajnim dnevnim redom. Vabljeno! — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU bo imelo svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 12. novembra 1938., točno ob 11. uri v ljudski šoli v Kočevju z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročila društvenih funkcionarjev (predsednika, tajnika, blagajnika in nadzornega odbora), 2. Poročila o skupščinah, 3. Proračun za l. 1938./39., 4. Volitve, 5. Slučajnosti. — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG ne bo zborovalo 12. nov. t. l., ampak teden pozneje, t. j. 19. nov. t. l., in sicer najprej zase ob pol 9. uri v drž. ljudski šoli v Mariboru, Cankarjeva ulica, nato pa v proslavo 20-letnice Jugoslavije, skupno ob pol 11. uri v Unionski dvorani z ostalimi obmejnimi uč. društvi, in sicer s primernim zgodovinskim predavanjem o naši državi in razvoju slov. šolstva v 20. letih. Pač pa se bo vršila odborova seja v četrtek 10. nov. t. l. ob 2. uri pop. v krčevinski šoli. Zborovanje 19. novembra bo naša stanovska in domoljubna manifestacija, zato vsi k točni in polnoštevilni udeležbi! — Predsednik.

— JUU SRESKO DRUŠTVO KAMNIK bo imelo letno skupščino dne 12. nov. t. l. ob 9. uri dopoldne v Sokolskem domu v Domžalah. Dnevni red: 1. Poročila upravnega, nadzornega in strokovnega odbora, 2. Poročila o banovinski in državni skupščini, 3. Članarina za leto 1938./1939. — določitev, 4. Razgovor o aktualnih šolskih vprašanjih, 5. Slučajnosti, 6. Predavanje sr. šol. nadzornika v p. g. A. Skulja o temi: Diaskop kot učilo (s predvajanjem skioptičnih slik). — K polni udeležbi vabi uprava.

— JUU SRESKO DRUŠTVO LASKO bo zborovalo ter opravilo letno skupščino v soboto, 12. novembra 1938., ob 8. uri v Zidanem mostu (ne 19. novembra, kot je bilo zadnjič pomotoma javljeno. Dnevni red: 1. Otvoritev, 2. Predavanje tov. Mahkote: Referati na domačih učiteljskih konferencah, 2. Občni zbor (z običajnim dnevnim redom). Opozorjamo, da se ob 10. uri izvrše volitve uprave in morajo biti kandidatne liste do 9.30 vložene. Poročilo o banovinski skupščini bo podal tov. Pavčič, poročilo o zagrebški pa tov. Mahkota. Prosimo, da se članstvo zanesljivo udeleži zborovanja v čim večjem številu; mogoče enkrat le vsi. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD bo zborovalo dne 12. nov. t. l. v Radmirju takoj po prihodu avtobusa. Na dnevnem redu bodo važne zadeve, zato pričakujemo tudi iz gornjega dela naše doline polnoštevilno udeležbo. — Do tega dne poravnajte (po položnicah) članarino vsi oni, ki ste še v zaostanku — in teh je precej! — Vabi odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LITJA bo zborovalo v soboto, 12. nov. 1938., ob 9. uri v Ljubljani, v slavnosti dvorani na mestnem magistratu. Vhod pri glavnih vratih. Dnevni red: Poročila odbora o tekočem delu, banovinski in glavni skupščini in ostalem delu organizacije. Določitev delovnega programa za tekoče leto (predavanja, ekskurzije itd.). Razgovor o šolskem delu. Slučajnosti in nasveti. Po zborovanju ogled magistratnih zanimivo-

sti. Tov. blagajnik bo sprejemal pred začetkom zborovanja članarino. Tov. tajnik pa sprejemal nove člane. Vabljeno vsi! Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ GRADec je imelo svoje prvo zborovanje 15. oktobra 1938. ob 9. uri v ljudski šoli v Slovenjem Gradcu. — Navzočih je bilo le 50 %. — Tov. predsednik je podal situacijsko poročilo, tov. Smolnikarjeva pa zelo izčrpno poročilo o banovinski skupščini. Sledila so poročila društvenih funkcionarjev ter nadzornega odbora. Predsednik nadzornega odbora je predlagal, da se tov. blagajničarki izreče za njeno vestno in brezhibno delovanje pohvala in podeli razrešnica. Ta predlog je bil soglasno sprejet. — Tov. Mithanosa je poročala: »Kako naj ljudska šola v učencih razvija in goji čut za lepo in plemenito.« Tov. predsednik se je predavateljici za njen zanimiv referat v imenu vseh prav prisrčno zahvalil. — Pri slučajnostih pa se je med ostalim ugotovila skrajno nemarna stanovska zavednost nekaterih članov, ker se ne udeležujejo društvenih zborovanj in ne plačujejo članarine. Pri tej priliki se je tudi sklenilo, da se bo zaostala neporavnana članarina izterjala po pravnem zastopniku. — Sprejeti so bili tudi sledeči predlogi: 1. Sekcija naj deluje z vsemi močmi še nadalje, da se doseže: Učiteljska stalnost v službi in mestu ter avtomatično napredovanje, 2. Zvišanje prejemkov aktivnemu in upokojenemu učiteljstvu, 3. Priznanje enakopravnosti poročenih učiteljev z neporočenimi, 4. Čimprejšnja namestitve brezposelnih abiturientov, zasedba vseh praznih mest, znižanje števila učencev v razredih in otvoritev novih razredov, 5. Ureditev položaja šolskih upraviteljev, učiteljic ženskih ročnih del in kontraktualcev, 6. Poštinska prostost za vse službene pošiljke šolskih upraviteljev in krajevnih šolskih odborov, 7. Sprejema zakona o narodnih šolah glede obravnavanja neopravičenih šolskih zamud, 8. Popolna ločitev šolske uprave od politične. — Sprejeti so bili tudi predlogi odseka učiteljic: 1. Ponovno zahtevamo, da se izenačijo prejemki poročenih učiteljic — z ostalimi učitelji — pod geslom: »Za enako naporno delo zahtevamo enako plačilo!« 2. Baš tako ne odjenjamo, dokler se ne odpravi II. krivica, ki je bila prizadeta mlajšim tovarišicam, to je delni celibat učiteljic! Zakaj bi morala baš mlada učiteljica, katere življenje je itak težko, odrekati se najosnovnejšim človeškim pravicam — biti mati in žena. 3. Upravitelje naj voli učiteljstvo na šoli. Ta naj bo najuglednejši »tovariš«. 4. Upraviteljske posle naj vodi na deklinskih šolah izključno učiteljica — pa tudi na mešanih, kjer so učiteljice v večini. 5. Za svoje naporno delo naj dobi upravitelj(-ica) dostojno nagrado. 6. Stanovanje pa naj dobi tovariš z večjo družino. 7. Učiteljice naj pomagajo pri zgradnji »Doma učiteljic«.

Tajnik: Cilenšek Vinko. Predsednik: Kopač Leopold.

Zimske plašče Obleke Perilo

priporoča po nizkih cenah in v veliki izbiri

t v r d k a

IGN. ŽARGI, Ljubljana

Sv. Petra cesta 11 Telefon 20-69

angleškega in
češkega sukna
Bogata izbira!
A. & E. Skaberné
Ljubljana

Učiteljska tiskarna

—t V dolgih zimskih večerih bi nas dolgočasije umorilo, če bi ne imeli lepe knjige. Da ga preženemo in da združimo koristno z zabavnim, si naročimo zanimivo knjigo. Kaj je tedaj prijetnejše od čitanja dobre knjige v topli sobi, v svoji družini, ko zunaj hrumi, sneži in mraz pritiska? Zato ne odlašajmo, da nas zima ne prehiti. Naročimo po svoji želji knjigo s poljubno vsebino pri Knjižarni učiteljske tiskarne in Ljubljani ali njeni podružnici v Mariboru.

—t Dobro proučite zadnje okrožno banke uprave o naročanju šolskih potrebščin. Ne pozabite jo primerjati s proračunom B. partija V., pozicija 1., 2., 3. (ali a, b, c)!

—t Zemljevid Ljubljane s srezom Ljubljana okolica je izšel. Pri naročanju učil ne zabite nanj! Nobena šola ne bo mogla uspešno poučevati zemljepisja ožje domovine brez tega eminentnega učila.

Mladinska matica

—mm Letos nam manjka še mnogo naročil na vezane izvode publikacij Mladinske matice za šolske knjžnice, in sicer tudi od šol, ki sicer redno naročajo rezerviranje vezanih izvodov za svoje knjižnice. Ker se bojimo, da bi pri eventualni poznejši naročitvi ne mogli postreči vsem šolam, prosim c. tov. upravitelje, da nam taka naročila čimprej dopošljejo. Plačila iz fondov šolske dotacije se izvrše lahko konec leta, število takih naročil nam je potrebno zaradi določitve nakladne višine.

Ob tej priliki opozarjamo vse poverjenike, da je žal še mnogo šol v Sloveniji, ki se ne poslužijo izredne prilike, da za malenkostno ceno 47 din ne obogate svoje šolske knjižnice s štirimi knjigami, od katerih bo samo »Naš rod« obsegal 360 strani.

—mm »Ciciban čita«. Mnogi naročniki na lanski prvi zvezek Cicibanove knjižnice »Ciciban čita«, tiskan samo z velikimi črkami, bi si tudi letos želeli imeti to pomožno čtivo za začetnike. Ker je knjižica kljub ponatisku že lansko leto pošla, prosimo vse zainteresente, naj se vsaj do konca tega meseca javijo z označbo števila izvodov, ki bi jih želeli naročiti, da pripravimo tretjo naklado pravčasno za božične praznike.

—mm Tretja številka »Našega roda« je izšla s sledečo vsebino: Ludvik Mrzel: Ivan Cankar — otrok, Cvetko Golar: Na sprejodu s Cankarjem, Anton Ingolič: Sirote. (Nadalj.) Anica Černejeva: Pismo iz Slovenskih goric. (Pesem.) Vlado Klemenčič: V Goricah. Alojz Gradnik: Avtomobil. Špur - Atanasov: Lažnik in resnica. (Iz bolgarščine.) Anica Černejeva: Naša Tuka. (Pesem.) Hebel: Ozdravljeni bolnik. Danica Grušen: Cestarjeva. (Pesem.) Pavel Kunaver: V črnem hrastu. Karel Širok: Murli. * * * : Opazovanje narave ob Vseh svetih. * * * : Enooki srnjak. Jože Zupančič: Črninik, Vilim Kunst: Za tri dinarje elektrike. (Dalje.) Andrej Skulj: Beseda o sadju. Angela Vodetova: Brankove počitnice. * * * : Lovec in ujeda. * * * : Slaba vest. Po Disneju: Noetova barka. (Dalje.) * * * : Zgodbica brez besed. Drobne zanimivosti, Mladina piše. Uganke, Križanke. — Ta številka, ki je ena

Reklamna prodaja

plaščev,
površnikov, oblek
po znižanih cenah

L U K I Č

LJUBLJANA — PRI TROMOSTOVJU

najlepših številka lista, je posvečena Ivanu Cankarju in prinaša poleg že omenjenih spominov tudi Cankarjev portret in dve sliki iz slavnostnih dni ob odkritju Cankarjevoga spomenika na Vrhniki. Številka je tudi ilustrativno zelo bogata in ima tudi okusno novo naslovno sliko. Od ilustratorjev sodelujejo v tej številki Nikolaj Pirnat, Fran Mihelič, Hinko Smrekar, Oton Gaspari in drugi.

—mm Na razpis literarnih nagrad je prejela Mladinska matica do 1. novembra t. l. 16 rokopisov, pod temile naslovi: »Malas in Damajantje«, »Dedek Miha«, »Papira«, »Po kruha«, »Kako je Korenov Klemen ukrotil hudobca«, »Mojster Jakob«, »Dedek, povej!«, »Zajček Mikec«, »Mama, kruha!«, »Dija«, »Pojedina v Krapinju«, »Mladi junaki«, »Iz starih in novih časov«, »Bolgarske prestolnice«, »Nerda«, »Julka« in »Pisani sprehodi«. — Izven konkurence pa je prejela Mladinska matica za izredne izdaje še tri rokopise. — Med tekmujočimi rokopisi so 4 slikanice, 8 živalskih in pravljinih motivov za naše male, na 5 rokopisov za realno knjižnico. Izgleda, da bo borba za razpisane literarne nagrade ostra in da bo imel literarni odsek tekoče delo. — Izid nagradnega literarnega tekmovanja bo objavljen v »Učiteljskem tovarišu« in v dnevnem časopisju.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev Obvestilo. Prihodnji pevski tečaj bo 17., 18. in 19. novembra t. l. v dvorani Saveza Grafičnih delavcev, Ljubljana, Masarykova cesta 14. Začetek tečaja je 17. novembra točno ob 10. uri. V Mariboru bo nastopil UPZ v soboto, 19. novembra. Pevski tečaj je strogo obvezen za vse članstvo zbora. Članstvo prosimo, da prinese na tečaj izposojene note.

Tajništvo

Šolski radio

—r VI. Torek, 8. novembra, November doma in v narodi; dialog vodi g. Miroslav Zor.

Petek, 11. novembra, Tolščje naša hrana, naš lek in surovine naših življenjskih potrebščin; g. Josip Zabkar, Razpored: 1. Rastlinske tolščje, 2. Živalske tolščje, 3. Izdelava umetnega masla, 4. Ogled mlarne.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 6. novembra, ob 17. uri predavanje: Gospodarska navodila in nasveti.